

# Forord

Som folkevalgte har vi en grunnleggende forpliktelse til å lese, høre og forstå de mest relevante argumentene mot dødshjelp før man trykker «ja» eller «nei» i en votering. Vi er derfor avhengig av en kunnskapsbasert debatt om dødshjelp, og denne boken bidrar svært godt til akkurat det. Boken gir en grundig og nyansert oversikt over de mest relevante argumentene mot dødshjelp.

Det er et tema for de lange tanker, der vi blir nødt til å trekke inn alt fra individuelle behov til universelle konsekvenser. Kan dødshjelp i det hele tatt legaliseres – på en entydig, rettferdig og forsvarlig måte? Dersom det handler om selvbestemmelse, hvorfor er det kun noen som skal eie den selvbestemmelsen? Dersom dødshjelp legaliseres, hvilke signaler sender samfunnet til mennesker som oppfyller de politisk bestemte kriteriene for å motta dødshjelp? Dersom vi innfører et regelverk som regulerer vilkårene for å kunne kreve dødshjelp, bidrar vi ikke samtidig til å si noe om hvilke mennesker som lever verdifulle liv, og hvilke mennesker som ikke gjør det – i våre øyne?

Og hva er livskvalitet og verdighet? I en hektisk hverdag reflekterer vi sjelden over hva som gir livet kvalitet og mening. De fleste tenker ikke over livets skjørhet, ensomhet og sårbarhet, at vi i realiteten er avhengige vesener, og at vi må forstås i lys av vår kultur, vår historie, og vårt forhold til andre mennesker og til samfunnet. Autonomi er selvsagt en viktig del av det å leve gode og verdige liv, men det er ikke tilstrekkelig.

Vi tenker også sjelden over samfunnet som en organisme. I ethvert samfunn skjer det gradvis og umerkelig verdiglidninger. Det er dette motstandere av dødshjelp kaller «skråplanseffekten». Bekymringen for at dødshjelp, når den blir legalisert, vil normaliseres og bli brukt i stadig flere situasjoner og på flere pasientgrupper. At vi ikke vil klare å motstå en slik utvikling da det er *vi* som glir, jevnført med våre tidligere verdier. Dessverre fremstår ofte argumentet om skråplanseffekten som en

karikering av motstandernes intensjoner i den politiske debatten. Det er uheldig. Alle har en egeninteresse av at debatten om dødshjelp er nyanisert, og at den tas med innestemme.

For debatter om døden, og om livets eksistensielle vilkår, er også høyst personlige. Enten vi er pårørende, pasienter eller friske samfunnsborgere som undrer oss over hvordan vi ville håndtert en situasjon der alle våre livsbetingelser endret seg.

I det øyeblikket man tror man har en oversikt over de etiske, juridiske og medisinske spørsmålene rundt dødshjelp, møter man flere nyanser og perspektiver. Det gjør dødshjelp til et krevende spørsmål for oss som politikere, men også som medmennesker.

Selv om undertegnede har vært uttalte motstandere av å innføre dødshjelp i Norge, er ikke boken forbeholdt våre meningsfeller. Det er en bok som alle, også forkjempere av dødshjelp, bør lese og diskutere. Skråsikkerhet har ikke plass i denne debatten.

*Kjersti Toppe, stortingsrepresentant, Senterpartiet*

*Mathilde Tybring-Gjedde, stortingsrepresentant, Høyre*